

EUROOPA KOHTU OTSUS
16. detsember 1976*

Kohtuasjas 33/76,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Bundesverwaltungsgerichti (VII koja) esitatud taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

1. Rewe-Zentralfinanz eG, Köln,

2. Rewe-Zentral AG, Köln,

ja

Landwirtschaftskammer für das Saarland, Saarbrücken (Saarimaa põllumajanduskoda),

eelotsust EMÜ asutamislepingu artiklite 5 ja 9 ning artikli 13 lõike 2 tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS

koosseisus: president H. Kutcher, kodade esimehed A. M. Donner ja P. Pescatore, kohtunikud J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, lord Mackenzie Stuart, A. O'Keefe, G. Bosco ja A. Touffait,

kohtujurist: J.-P. Warner,

kohtusekretär: A. Van Houtte

on teinud järgmise

otsuse

1. Bundesverwaltungsgericht esitas Euroopa Kohtule 23. jaanuari 1976. aasta määrusega, mis saabus kohtukantseleisse 6. aprillil 1976, EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel kolm eelotsuse küsimust EMÜ asutamislepingu artiklite 5 ja 9 ning artikli 13 lõike 2 tõlgendamise kohta.
2. Need küsimused on esitatud kohtuasjas, mis käsitleb kaebajate poolt 1968. aastal Prantsuse õunte importimisel fütosanitaarkontrolli eest maksude tasumist; neid makse peeti tollimaksuga samaväärse toimega maksudeks Euroopa Kohtu 11. oktoobri 1973. aasta otsuses kohtuasjas 39/73: Rewe Zentralfinanz eGmbH (EKL 1973, lk 1039).

* Kohtumenetluse keel: saksa.

Vastustaja lükkas tagasi kaebajate nõuded tühistada maksustamisotsused ja maksta tagasi tasutud summad (koos intressiga) sel põhjusel, et need olid vastuvõetamatud, kuna Verwaltungsgerichtsordnungi (halduskohtumenetluse seadustik) artiklis 58 kehtestatud tähtaegu ei oldud järgitud.

3. Esimeses küsimuses küsitakse, kas sel juhul, kui riiklik ametiasutus on rikkunud tollimaksudega samaväärse toimega maksude kehtestamise keeldu (EMÜ asutamislepingu artiklid 5 ja 9 ning artikli 13 lõige 2), on ühenduse asjaomasel kodanikul ühenduse õiguse alusel õigus nõuda haldusmeetme tühistamist või kehtetuks tunnistamist ja/või tasutud maksude tagasimaksmist isegi siis, kui siseriikliku õiguse menetlusnormide kohaselt on haldusmeetme kehtivuse vaidlustamise tähtaeg möödas.

Teises küsimuses küsitakse, kas see on nii sel juhul, kui Euroopa Kohus on juba sedastanud, et ühenduse õiguses sisalduvat keeldu on rikutud.

Kui vastatakse jaatavalt küsimusele tagasimaksmise õiguse olemasolu kohta ühenduse õiguse alusel, küsitakse kolmandas küsimuses, kas summalt tuleb tasuda intressi, ning kui jah, siis mis kuupäevast ja millisel määral.

Esimene küsimus

4. Nii vastustaja kui ka siseriiklik kohus ei kahtle vaidlustatud maksude nõudmise ebaseaduslikkuses.

Kuigi EMÜ asutamislepingu artikli 13 lõike 2 vahetule õigusmõjule võidakse tugineda alles 1. jaanuarist 1970 ehk pärast üleminekuperioodi, tuleks siiski märkida, et kõnealuste maksude kehtestamine oli juba varem ebaseaduslik nõukogu 25. oktoobri 1966. aasta määruse nr 159/66/EMÜ (EÜT 192, 27.10.1966) artikli 13 lõike 1 alusel, millega kaotati kõnealused maksud puu- ja köögiviljade osas alates 1. jaanuarist 1967.

5. Asutamislepingu artiklis 13 ja määruse nr 159/66/EMÜ artiklis 13 kehtestatud keeldudel on vahetu õigusmõju ja neis antakse kodanikele õigused, mida siseriiklikud kohtud peavad kaitsma.

Asutamislepingu artiklis 5 kehtestatud koostööpõhimõtte kohaselt on ühenduse õiguse vahetust õigusmõjust kodanikele tulenevate õiguste kaitsmine usaldatud siseriiklikele kohtutele.

Asjaomaste ühenduse õigusnormide puudumisel tuleb iga liikmesriigi õiguskorras määratleda pädevad kohtud ja määrata ühenduse õiguse vahetust õigusmõjust kodanikele tulenevate õiguste kaitsmiseks mõeldud õiguskaitsevahendite kasutamisega seotud menetlusnormid; kõnealused menetlusnormid ei või siiski olla ebasoodsamad kui samalaadseid siseriiklike õiguskaitsevahendeid käsitlevad normid.

Asutamislepingu artiklid 100–102 ja 235 võimaldavad vajaduse korral võtta asjakohaseid meetmeid liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamiseks, kui need võivad moonutada või kahjustada ühisturu toimimist.

Selliste ühtlustamismeetmete puudumisel tuleb siseriiklikes kohtutes kasutada ühenduse õigusega antud õigusi siseriiklikes õigusaktides kehtestatud menetlusnormide kohaselt.

Olukord oleks teistsugune vaid siis, kui kõnealused menetlusnormid ja tähtajad ei võimaldaks tegelikult kasutada õigusi, mida siseriiklikud kohtud peavad kaitsma.

See ei ole nii, kui õiguskaitsevahendite kasutamisele kehtestatud tähtajad on mõistlikud.

Selliste tähtaegade kehtestamine maksuasju käsitlevate õiguskaitsevahendite kasutamisele tähendab seda, et kohaldatakse õiguskindluse üldpõhimõtet, millega kaitstakse nii maksumaksjat kui ka asjaomast ametiasutust.

6. Seetõttu tuleb esimesele küsimusele vastata, et ühenduse õiguse praeguses seisus ei takista miski kodanikule, kes vaidlustab siseriiklikus kohtus riikliku ametiasutuse otsuse sel põhjusel, et see ei ole kooskõlas ühenduse õigusega, vastuväite, et sisemaises õiguses kehtestatud tähtajad on möödas, esitamist, võttes arvesse, et õiguskaitsevahendeid käsitlevad menetlusnormid ei saa olla ebasoodsamad kui samalaadseid siseriiklikke õiguskaitsevahendeid käsitlevad menetlusnormid.

Teine küsimus

7. See, et Euroopa Kohus on teinud otsuse asutamislepingu rikkumise küsimuses, ei mõjuta esimesele küsimusele antud vastust.

Kolmas küsimus

8. Esimesele küsimusele antud vastust silmas pidades on kolmas küsimus tähtsusetu.

Kohtukulud

9. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Saksamaa Liitvabariigi valitsuse, Itaalia Vabariigi valitsuse, Ühendkuningriigi valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kulusid ei hüvitata.

Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus riiklikus kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS

vastates küsimustele, mille Bundesverwaltungsgericht esitas talle oma 23. jaanuari 1976. aasta määrusega, otsustab:

1. Ühenduse õiguse praeguses seisus ei takista miski kodanikule, kes vaidlustab siseriiklikus kohtus riikliku ametiasutuse otsuse sel põhjusel, et see ei ole kooskõlas ühenduse õigusega, vastuväite, et siseriiklikus õiguses kehtestatud tähtajad on möödas, esitamist, võttes arvesse, et õiguskaitsevahendeid käsitlevad menetlusnormid ei saa olla ebasoodsamad kui samalaadseid siseriiklikke õiguskaitsevahendeid käsitlevad menetlusnormid.

2. See, et Euroopa Kohus on teinud otsuse asutamislepingu rikkumise küsimuses, ei mõjuta esimesele küsimusele antud vastust.

Kutscher	Donner	Pescatore	Mertens de Wilmars	
Sørensen	Mackenzie Stuart	O'Keeffe	Bosco	Touffait

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 16. detsembril 1976 Luxembourgis.

Kohtusekretär

A. Van Houtte

President

H. Kutscher